

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

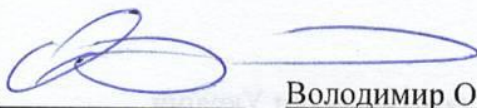
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК7. БІОГЕОГРАФІЯ

(обов'язковий)

Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

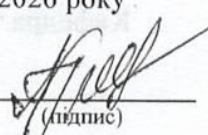
Розробник:

(підпис)

Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор

(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (підпис) (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	---

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

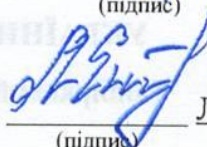
Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

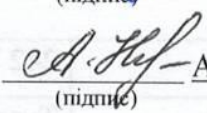
Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Лариса ЄСПИК (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Баріш

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Біогеографія			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність 242 Туризм і рекреація			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	6			
7	Семестр та тривалість вивчення	IX семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	6 кредитів (180 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна форма навчання			Самостійна робота заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
		-	2	-	
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму ауд. 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	ОК забезпечує формування цілісних знань щодо видового складу, ареалів, факторів розселення органічного світу, вивчення флористичних, фауністичних та біотичних царств, біогеографічних особливостей островів та Світового океану.			
14	Мета освітнього компонента	Ознайомлення здобувачів з біологічними закономірностями розподілу живих організмів на Землі і з основними типами наземних та водних екосистем та їх біоценозами. Знання біогеографічних фактів і закономірностей є необхідним для розв'язання складних і важливих проблем охорони та раціонального використання ресурсів біосфери.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ШІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3819			
18	Ключові слова	Туризм, географія, біогеографія, регіон, ареал, флора, фауна, біоми.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)							Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₃	ПРН ₄	ПРН ₆	ПРН ₉	ПРН ₁₅	ПРН ₂₀	
ДРН 1. Застосовувати положення туристичного законодавства, національні та міжнародні стандарти обслуговування під час організації різних форм і видів туризму (передусім екологічного, наукового та бердвотчингу), що базуються на використанні біогеографічних ресурсів.	x	x						Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань. Іспит.
ДРН 2. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору на основі біогеографічного районування, оцінюючи туристичну привабливість флористичних і фауністичних комплексів та заповідних територій світу й України.			x					
ДРН 3. Застосовувати методи організації обслуговування туристів під час проведення турів живою природою з використанням сучасних інформаційно-сервісних технологій (навігаційні додатки, інтерактивні карти), суворо дотримуючись стандартів якості та екологічних норм безпеки.				x	x			
ДРН 4. Оперативно виявляти проблемні ситуації на екологічних маршрутах (зокрема, антропогенне навантаження, загрозу біорізноманіттю) та пропонувати шляхи їх розв'язання, виявляючи толерантність до альтернативних методів і поглядів під час виконання професійних завдань.						x	x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Заочна форма навчання</i>		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Біогеографія як природничо-географічна наука. 1.1. Об'єкт, предмет і методи біогеографії. 1.2. Основні терміни і поняття, завдання та практичне значення біогеографії.	-	2	22	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-15
Тема 2. Історичні аспекти становлення біогеографії як науки. 2.1. Характеристика періодів розвитку біогеографії. 2.2. Біогеографічні дослідження території України.	-		22	2, 5, 7, 9, 11-15
Тема 3. Походження та розвиток життя на Землі. 3.1. Аналіз основних теорій походження життя на Землі. 3.2. Розвиток життя у криптозої та фанерозої.	-		22	1, 3, 4, 6, 11-15
Тема 4. Ареали організмів. Ареалогія. 4.1. Поняття про ареал та ареалогію. Закономірності розселення живих організмів.Ендеміки та релікти. 4.2. Особливості поділу суходолу за поширенням живих організмів.	-		22	5, 8, 10, 11-15
Тема 5. Біоми суходолу, їхні ареали та характерні види. 5.1. Еколого-морфологічний принцип поділу суходолу за поширенням живих організмів. 5.2. Зональні та азональні біоми суходолу	-		22	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-15
Тема 6. Біогеографічне районування суходолу та Світового океану. 6.1. Загальні особливості біотичної регіоналістики. 6.2. Характеристика біогеографічних царств суходолу та океану.	-		22	2, 5, 7, 9, 11-15
Тема 7. Формування біоценозів гірських систем та островів. 7.1. Особливості взаємодії екологічних чинників у горах. 7.2. Висотні пояси Українських Карпат. 7.3. Закономірності формування островних біот.	-		22	1, 3, 4, 6, 10, 11-15
Тема 8. Мегасистема органічного світу на Землі. 8.1. Царство вірусів і дроб'янок. 8.2. Царство рослин, грибів, тварин.	-		22	4, 5, 8, 10, 11-15
Всього за семестр	-	2	176	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин заочна
ДРН 1. Застосовувати положення туристичного законодавства, національні та міжнародні стандарти обслуговування під час організації різних форм і видів туризму (передусім екологічного, наукового та бердвотчингу), що базуються	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем.	2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за	176

на використанні біогеографічних ресурсів.	Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		відповідними темами. Написання рефератів або виконання індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	
ДРН 2. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору на основі біогеографічного районування, оцінюючи туристичну привабливість флористичних і фауністичних комплексів та заповідних територій світу й України.				
ДРН 3. Застосовувати методи організації обслуговування туристів під час проведення турів живою природою з використанням сучасних інформаційно-сервісних технологій (навігаційні додатки, інтерактивні карти), суворо дотримуючись стандартів якості та екологічних норм безпеки.				
ДРН 4. Оперативно виявляти проблемні ситуації на екологічних маршрутах (зокрема, антропогенне навантаження, загрозу біорізноманіттю) та пропонувати шляхи їх розв'язання, виявляючи толерантність до альтернативних методів і поглядів під час виконання професійних завдань.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
6.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі

			матеріалі	
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному матеріалі	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Білоус Л. Ф. Біогеографія : навчальний посібник. Київ : Знання, 2023. 260 с.
2. Біогеографія : навчальний посібник / О. В. Ішук, М. М. Світельський, М. І. Федючка, С. І. Матковська, Т. В. Пінкіна, В. Д. Соломатіна ; за заг. ред. О. В. Ішук. Херсон : Олді-плюс, 2022. 336 с.
3. Біогеографія: навчально-методичний посібник: друге доповнене видання / І. П. Логвиненко, І. М. Трохимчук, Н. В. Плюта. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 344 с.
4. Булава Л. М. Біогеографія : навчальний посібник. Полтава: ПДПУ, 2022. 68 с.
5. Красеха Є. Н. Біогеографія з основами екології : навч. посібник. Одеса : Астропринт, 2022. 572 с.
6. Кукурудза С. І. Біогеографія : навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2026. 504 с.
7. Кукурудза С. І., Блажко Н. Б., Сенчина Б. В. Біогеографія : навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка. 2012. 91 с.
8. Мирза-Сіденко В. М. Біогеографія. Практикум (з основами теорії). Харків: Перша столиця, 2022. 192 с.
9. Морисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект. Навчальний посібник. 2-е видання. Суми : Університетська книга, 2022. 128 с.
10. Сологор К. А. Основи зоогеографії : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2023. 224 с.

6.2. Додаткові джерела

11. Журнал «Всесвітня дика природа». Електронне видання. URL : <https://www.worldwildlife.org/magazine>
12. Червона книга України. Офіційний сайт. URL : <https://redbook-ua.org/>
13. Біорегіони Землі. Офіційний сайт. URL : <https://www.oneearth.org/bioregions-2023/>
14. Електронна ілюстрована енциклопедія «Живі істоти». URL : <http://www.livt.net/index.htm>
15. Сайт по систематиці рослин. URL : <http://www.plantsystematics.org/>